

Handläggare
Julia Sandahl
Telefon: 08 508 25 413**Till**
Socialnämnden
2022-02-22

FoU-rapport 2021

Socialförvaltningens arbete med forskning och utveckling
2021

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner socialförvaltningens årsrapport om arbete med forskning och utveckling under 2021
2. Socialnämnden överlämnar rapporten till samtliga stadsdelsnämnder

Fredrik Jurdell
SocialdirektörVeronica Carstorp Wolgast
Biträdande förvaltningschef

Sammanfattning

FoU-rapporten 2021 beskriver den inriktning som socialförvaltningens FoU-arbete haft under 2021. Bland annat har ett utvärderingsprojekt av stadens relationsvårdscentrum (RVC) avslutats och två större forskningsprojekt med fokus på unga lagöverträdare har initierats. En utredning har påbörjats kring förutsättningar för att genomföra ett pilotprojekt i syfte att erbjuda IPS till personer med missbruksrelaterad problematik. Sju projekt beviljades lokala utvecklingsmedel (LUM) motsvarande 3 000 000 kronor respektive fem MUL/studieresor motsvarande 110 000 kronor för genomförande under 2021.

Förvaltningen avser att under 2022 tydligare koppla ihop forsknings- och utvecklingsarbetet med vissa budgetuppdrag som syftar till att utvärdera effekten av socialtjänstens insatser. Till exempel genom att utvärdera effekterna av SIG (Sociala insatsgrupper). Uppdraget om in- och utfasning av effektiva/ineffektiva metoder förväntas också underlättas av införandet av en akademisk socialtjänst som ska utredas genom att påbörja en pilot under 2022.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner FoU-rapport för 2021 och att rapporten överlämnas till stadsdelsnämnder för kännedom.

Bakgrund

Socialförvaltningens arbete med forskning och utveckling (FoU) ska bidra till utveckling av socialtjänsten och till bättre resultat för brukarna. FoU-arbetet ska främja evidensbaserad praktik och insatser som bygger på bästa tillgängliga kunskap samt vara praktiktäna, ha ett tydligt stockholmsperspektiv och vara ett komplement till statliga myndigheters forskning.

Medel för forskning och utveckling inom socialtjänstens verksamhetsområde avsätts i förvaltningens budget utifrån erforderliga beslut. Enheten för samordning och uppföljning på socialförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor ansvarar för att beslutsunderlag som utgår från rådande budgetförutsättningar tas fram till socialnämnden och FoU-rådet.

Förvaltningens medel för forskning och utveckling kan användas till satsningar på både stadsövergripande och lokal nivå (FUM, LUM och MUL). Forskning- och utvecklingsmedel (FUM) används för att genomföra forskningsbaserade uppdrag som kan sträcka sig över en längre tid, ofta i samarbete med ett lärosäte. Det kan exempelvis handla om utvärderingar av effekter av socialtjänstens insatser eller om forskning som på andra sätt fyller kunskapsluckor kring prioriterade områden. En annan del vänder sig direkt till verksamheterna och syftar till att finansiera lokala utvecklingsidéer inom stadens socialtjänst, genom utlysning av lokala utvecklingsmedel (LUM). Det finns även möjlighet att söka medel för utveckling och lärande (MUL) genom studiebesök/studieresor.

I FoU-arbetet ingår även samverkan med Stockholms universitet och Karolinska institutet samt med socialtjänstakademien. Därtill genomförs forskarseminarier och andra aktiviteter kopplat till spridning av olika forskningsresultat.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för stadsövergripande sociala frågor och i socialtjänstens FoU-råd som består av sex avdelningschefer från staden. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen den 16 februari. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 17 februari 2022.

Ärendet

Socialförvaltningen har sammanfattat 2021 års arbete med forskning och utveckling i en FoU-rapport (se bilaga). I rapporten

framgår vad som genomförts inom FUM, LUM/MUL samt övriga aktiviteter.

FUM

En fördjupningsstudie har påbörjats tillsammans med kriminologiska institutionen på Stockholms universitet om parallella trender kring ungdomsbrott i staden. Studien ska ge mer kunskap om den parallella utvecklingen där brottsligheten bland unga generellt sett minskar (enligt exempelvis stockholmsenkäten) samtidigt som en allt mindre andel av Stockholms unga tycks stå för en större andel av den samlade brottsligheten.

En projektplan har tagits fram för utvärdering av sociala insatsgrupper (SIG). SIG utvärderades i samband med avslut av projektpiloten år 2016. Slutsatser då var att den korta uppföljningstiden medförde att några minskningar i brottsaktivitet inte kunde observeras. Den planerade utvärderingen syftar till att följa upp deltagarna fem år senare för att på så vis kunna dra slutsatser om potentiellt långsiktiga och varaktiga effekter av SIG.

Ett pilotprojekt har initierats kring förutsättningar att erbjuda individual placement and support (IPS) till personer med missbruksproblematik. Projektet genomförs tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen och Samordningsförbundet i Stockholm och är ett resultat av slutsatser från arbete som genomförts inom ramen för socialnämndens budgetuppdrag, att *"Vidareutveckla det förebyggande arbetet samt tidiga och kunskapsbaserade insatser, bland annat genom att identifiera och sprida kunskap om såväl effektiva som ineffektiva metoder och insatser, i syfte att fasa ut ineffektiva metoder och bibehålla användningen av och införa effektiva metoder där sådana finns."*

Sweco har fått i uppdrag att ta fram en fördjupad analys av risk- och skyddsfaktorer samt problemutfall baserat på resultat i stockholmsenkäten. Slutprodukten blir en rapport som syftar till att bidra med ett planerings- och kunskapsunderlag till stadens preventionssamordnare och andra funktioner som arbetar med att förebygga problemutfall såsom förekomst av brott, missbruk, psykisk ohälsa och skolmisslyckanden bland barn och unga.

Utvärderingen av skolsociala team som påbörjades 2020 har förlängts på grund av covid-19. Utvärderingen genomförs av Ersta Bräcke Sköndal Högskola och syftar till att undersöka processen i arbetet med skolsociala team samt identifiera vad som är verksamt och inte.

RVC/RVT, har avslutats och resultat ska spridas under 2022. Utvärderingen koncentrerar sig på *resultat, jämförelse med socialtjänstens ordinarie arbete, organisation och kostnader*.

Länsstyrelsen har givit FoU i väst (Göteborgsregionens forskningsenhet) i uppdrag att utvärdera KAST. Utvärderingen utförs inom ramen för det så kallade partnerskapet som är en modell för långsiktig samverkan mellan regional och nationell nivå i frågor som rör kunskapsstyrning. Syftet med utvärderingen är att undersöka KAST-klienters upplevelser av stödet på mottagningen samt om behandlingen har haft önskad effekt.

Sweco har utvärderat strukturen för Mentorsfamiljer. Modellen med Mentorfamiljer bidrar, enligt Sweco med ett tydligt mervärde till befintliga strukturer, samtidigt som linjeverksamheten avlastas något.

LUM/MUL

Inom LUM beviljades sju projekt 3 000 000 kronor och fem MUL/studieresor beviljades 110 000 kronor.

Övrigt

I övrigt har forskarseminarier genomförts och samarbete med socialtjänstakademien, Stockholms universitet och Karolinska institutet fortsatt att utvecklas.

Jämställdhetsanalys

Då tjänsteutlåtandet inte handlar om individer är det inte aktuellt att genomföra en jämställdhetsanalys.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Under 2022 avser förvaltningen att koppla ihop forsknings- och utvecklingsarbetet med budgetuppdraget att utreda införandet av en akademisk socialtjänst. Samarbetet med ledamöterna i socialtjänstakademien samt samverkansavtalen med SU och KI kommer att utvecklas genom strukturer som avser skapa fler möten direkt med medarbetarna i SDF. Resultaten av de utvärderingar och rapporter som publicerats under 2021 ska spridas och implementeras i stadens verksamheter.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner FoU-rapport för 2021 och att rapporten överlämnas till stadsdelsnämnder för kännedom.

Bilagor

FoU-rapport 2021